

NAISKYSYMYKS SODAN JÄLKEEN.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

sainneensa itenäisyyden ja tasa-arvon miesten rinnalla.

Mutta teollisuusolot eivät vielä ole lähestulkoonkaan sen kysymyksen kanssa tasapainossa. Vaikkakin naiset nyt ansaitsevat yleensä korkeampia palkkoja kuin ennen, niin eivät heidän palkkansa ole vielä miesten palkkojen tasossa ja yksityiset tehtailijat tietysti alhaisten palkkojen takia suosivat etupäässä naistyöläisiä, jotka voivat työn yhtähyvin suorittaa kuin kallispaikkaiset miehet. Ja kun sodasta palaavat miehet ja miehiksi varttuvat nuorukaiset täten syrjäytetään ammateista, jotka ennen vakituisesti kuuluivat heille, tulevat he luonnollisesti vastustamaan naisten työskentelyä näillä teollisuusaloilla.

Asiaa syvemmin harkitsevat ammattiunionit tosin jo ovat ryhtyneet toimenpiteisiin vaatimaan naisille tasa-arvoista palkkaa. Tämä osittain olisi tekijänä siinä, että tehtailijan kannalta katsottuna hänelle on sama, palkkaako hän miehiä tai naisia. Ja koska miestyöläiset ovat oppineet kunnioittamaan naisia työtovereina — tosin sanoen: ei vaan naisena mutta ihmisiä — sen jälkeen kun nainen on työmaalla pudottanut "naisellisen" pukunsa ja pukeutunut työpukuun, viittaa se siihen, että tuotannon yksityisomistuksenkin aikana voi osaksi työt jakautua tasapuolisesti miesten ja naisten kesken.

Ja äänioikeusagitatsiooniin ja jokapäiväinen kokemus teollisuudessa on opettanut naiset järjestymään, joten he järjestäytymisen avulla voivat taistella ja säävuttaa parempia palkkoja sekä paremmat työsuhteet. Mr. George tosin sanoo, että naisten lakot kyllä ovat esimerkiksi kelpaavia urheudessa, mutta ne eivät ole vielä tehoisia. Puntuu tottumuista asioiden johdosta. Se siis merkitsee sitä, että siksi kunnes naiset oppivat työtaistelunsa harkinnalla ja vakavuudella johtamaan, täytyy heidän kokea moninkertaiset tappiot ja pettymykset.

Ja tämä asema voi vuorostaan johtaa siihen, että miehet rikkovat naisten lakkoja ja naiset miesten lakkoja, vuoronsa kumpikin sukupuoli, ja saattaa jo ennestään karsaan aseman mies- ja naistyöläisten välillä sitäkin katkerammaksi.

Ainoastaan siellä missä yhteisen luokkamäärä on sekä miesten että naistyöläisiä ohjaamassa, voi heidän välisensä leikkamppailu tasottua vähemmän katkeraksi ja löytää rakaisun yhteisten vaatimusten puolesta taistellessa ja perille viemisessä. Ja tämä ei voi tarkoittaa enempää eikä vähempää kuin että naiset voittavat tasa-arvoisen aseman miesten rinnalla ei ainoastaan poliittisissa ja valtiollisissa kysymyksissä, mutta myöskin teollisuudessa.

Mutta niin kauan kuin miestyöläiset eivät tätä tosiasiaa tunnua, niin kauan tulee sukupuoliset kiistat jatkumaan teollisuustyöläisten kesken. Ne kiistat ovat tähän saakka olleet vähemmän huomattavat syystä, että naiset eivät ole tätä ennen työskennelleet kaikilla teollisuusaloilla niin yleisesti kuin nyt, ja suuri työttömien armeija miehiä on aina ollut täyttämässä lakonrikkurimarkkinat, joten naiset ovat luonnollisista syistä pysyneet

Sosialistinaisten toiminnasta Amerikassa

Kun sosialistipuolue perustettiin v. 1901, oli kokouksen edustajien joukossa ainoastaan 8 naista. Tuon kokouksen muistiinpanoista päätetään eivät nuo jo liikkeen mukana olevat naiset esittäneet minkäänlaisia vaatimuksia tai suunnitelmia työläisnaisten keskuudessa tehtävästä sosialistisesta propagandatyöstä. Heidän läsnäolonsa kokouksessa ei jättänyt mitään tuloksia vielä nukkuvien kansasisartensa hyväksi. Tosin kokous kyllä hyväksyi puolueen ohjelmaan pykälän, jossa vaaditaan naisille sekä miehille yhtäläisiä poliittisia ja taloudellisia oikeuksia.

Kun seuraava puoluekokous pidettiin v. 1904, ei naisedustajain luku ollut vielä kasvanut yli kahdeksasta, eivätkä tämänkään kokouksen naisedustajat vielä esittäneet minkäänlaisia vaatimuksia sosialistisen propagandan ulottamisesta naisten keskuuteen. Ei edes mitään keskustelua näytä olleen työläisnaisten sorrone-laisesta asemasta, eikä keinoista, joilla puolueena olisi päätetty ryhtyä

heitä siinä kohottamaan, eikä siitä, miten naiset saataisiin sosialistien riveihin mukaan. Naisten järjestämisestä ei ilmeisesti puhuttu juuri mitään. — Tosin naiset olivat jo hyvin suurilukuisina monilla eri tuotantoaloilla, sekä varsinkin opetusalailla, joten edistysmielisten sosialistien olisi pitänyt ryhtyä tarmokkaisiin toimenpiteisiin heidän järjestämisekseen ja luokkatietoiseksi saattamiseksi. Mutta naisjoukot kodin ulkopuolella, mukana liike-elämässä ja teollisuudessa, olivat kuitenkin vielä silloin niin uusi ilmiö, ettei palkkatyöläisiä järjestivät ammattiunionit eikä sosialistipuoluekaan osannut pitää heidän järjestämistään vielä välttämättömänä. Naisten voimale ei vielä oltu opittu antamaan arvoa. — Puolue siis jäi edelleenkin samalle toimettomalle kannalle naisten järjestämisen suhteen.

Suuraavassa puolueemme konventiosonissa v. 1908 oli jo 20 naisedustajaa 15:stä eri valtiosta. He eivät enää olleetkaan vaihtelevia ja ujoja, vaan jokaisella heistä oli esitettävään laajoja suunnitelmia miten sosialistinen kasvatus- ja järjestämisistö naisten keskuudessa parhaiten voidaan suorittaa. He olivat jokainen selvillä siitä, ettei naisten ole enää sallittava olla syrjässä sosialistisesta eikä taloudellisesta työväenliikkeestä. Kokouksessa ei ollut toista niin vilkasta ja toimintahaluista ryhmää kuin naisten ryhmä. "Naiskysymys" ei siis enää ollut niin mitätön asia, jota olisi voitu sivuuttaa, jos olisi tahdottu. Naiset itse jo kymmenissä osastoissa olivat "naisasiaan" eli sosialistiseen naisten järjestystyöhön luostuneet. Jo kokouksen ensi päivänä valittiin 9-henkinen komitea pohtimaan naisten suhdetta sosialistipuolueeseen. Tämä komitea sitten ehdotti valittavaksi vakituiseen 5-henki-nen naiskomitean, joka järjestäisi ja pitäisi huolen sosialistisen propagandatyön tekemisestä naisten keskuudessa. Myöskin esitti komitea palkattavaksi vakituinen kiertävä naisorganiseeraaja. Kokous ei ainoastaan hyväksynyt komitean ehdotuksia, vaan laajensi naisia koskevan pykälän puolueohjelmassa kuuluvaksi:

Rajottamaton ja yhtäläinen äänioikeus miehille ja naisille, ja me sitou-

pois. Mutta nyt on toista. Varsinkin Englannissa ovat naiset täyttäneet kaikki teollisuusalat, eivätkä naiset asemastaan hevillä luovu. Ja siksi täytyykin hallituksen ryhtyä "socialismia kokeilemaan", kuten Mr. George sanoo.

Selma Jokela McCone.

dumme aktiiviseen taisteluun sen edistämiseksi.

Kokouksessa valittu kansallinen naiskomitea ryhtyi heti tehtäviinsä. Sen toimesta laadittiin heti useita hyviä lentolehtisiä, joissa helposti käsiteltävin sanoin selostettiin työläisnaisten suhdetta sosialistipuolueeseen sekä heidän toimintamahdollisuuttaan ja velvollisuuttaan osastoissa. Komitean ensimmäisinä naisorganiseeraajina toimivat Marguerite Prevey ja Anna Maley. Anna Maley olikin yksi puolueemme parhaista puhujista ja agitatoreista ja hänen työnsä tuotti hyviä tuloksia. Kansallisen naiskomitean kehotuksesta alettiin osastoihin perustaa naiskomiteoita ja valittiin naiskirjeenvaihtajia joka valtioon. Anna Maley perusti kaliforniaan 125 näitä komiteoita.

Kansallisen naiskomitean ensimmäinen raportti 1910 puoluekokoukselle osotti niin hyviä tuloksia ja hyödyllisiä suunnitelmia, että komiteaa lisäsi 2 jäsenellä ja sille annettiin enemmän valtaa toimia itsenäisesti. Komitean raportissa selvitetiin sosialistisia naisia yhtymään ammattijärjestöihin sikäläin kuin se on mahdollista. Komitea myöskin kehotti osaston naiskomiteoita valitsemaan lakkokomiteoita, voidakseen olla lakon sattuessa lakkoutuneiden työsiisijona apuna ja saada puolueelle siten ammatillisesti järjestyneiden naisten huomio ja myötätunto. Se kehotti myöskin unionien sosialistisia naisjäseniä tekemään unionissaan sosialistista agitatonityötä. Se kehotti osastoissa pantavaksi toimeen ainakin kerran kuukaudessa kokouksia tarkoituksella niiden kautta agitaterata naisten äänioikeuden saavuttamisen puolesta.

Naisten äänioikeusliikkeen suuren tekijänä vaikuttamassa naisten taloudellisesti riippuvaisesta asemasta — sanottiin komitean katsauksessa — ja kehoitettiin puoluetta ryhtymään suoranaisempaan toimintaan naisten äänioikeuden hyväksi, edellyttäen, että se tapahtuu puolueen johdon alaisena ja siitä puhutaan puolueemme omilla puhujalavoilla. N. komitea vaati naisia koskevan ohjelmamykälän muutettavaksi että: Sosialistipuolue vaatii yhtäläisen äänioikeuden kaikille sukupuoleen, väriin tai rotuun katsomatta, ja sitoutuu työskentelemään ja agiteraamaan sen hyväksi.

N. komitea myöskin kehotti helmikuun viimeisen sunnuntain vietettäväksi naisten päivänä, jolloin naisille tehdään selväksi äänioikeuden välttämättömyys ja selostetaan sen hyötyä sosialistiselta kannalta ja levitetään sos. kirjallisuutta. Myöskin komitea kehotti perustettavaksi naisten kansalaislakemustointistoja, joista annetaan apua ja neuvoja kansalaisiksi pyrkiville naisille.

Tämä ensimmäinen naiskomitea oli niin innostunut naisten äänioikeusasi-an ajamiseen, että sen toimesta lähetettiin kaikille sosialistiosastoille sekä yksityisille puoluejäsenille lippuja joihin pyydettiin sosialistien allekirjotuksia naisten äänioikeuden vaatimuksille, jotka allekirjotukset naiskomitea sitten lähetti naisten äänioikeusliiton päävirastoon. Varsinkin useat näistä vastaperustetuista naiskomiteoista olivat ekeyneet sosialistipuolueen kansallisen naiskomitean ja suffragettien yhteistoiminnan kautta toimimaan hyvinkin aktiivisesti porvarillisten äänioikeustaistelujain kanssa. Tästä naiskomitean kompromissitouhusta syntyiikin kokouksessa alkamoinen väittely. Hillquit, Kate O'Hare, Lena Morrow Lewis ja jotkut muutkin huomattavat puolueemme puhujat kannattivat sosialistien ja suffragettien yhteistoimintaa naisten äänioikeuskysymyksessä. Eräskin edustaja sanoi m. m., ettei naisten äänioikeusliikkeellä Amerikassa ollut samanlaista luokkakuon-

netta kuin naisten äänioikeusliikkeellä Euroopassa, josta syytä sosialistit voivat alvan hyvin heitä kannattaa. Kokouksen enemmistö kuitenkin asetti Stuttgartin konferenssin kysymyksestä tekemän päätöksen kannalle. Lauseella: Ei mitään kompromissia. Me työskentelemme aina ja ennen kaikkea naisen vapauttamiseksi sosialisteina ja sosialistipuolueen kautta, voisi tulitla kokouksen enemmistön kantaa tuossa asiassa.

Vuoden 1910 jälkeen oli naiskomitean toiminta hyvin vilkasta. Sen kehotuksesta oli useissa palkoin järjestetty tehokas tupa-agitatsioni, jota osastojen naiskomiteat suorittivat. Kokemus oli osottanut, että sellainen talosta taloon agitatsioni ja tunkeutuminen niihin palkkoihin, joissa naiset työskentelivät, tuotti parhaita tuloksia, ja siten ainoastaan voitoin saada sosialistiaatetta leviämään esim. kodin piiriin suljettujen perheiden emäntien keskuuteen. Komitea julkaisi noin 30 erittäin hyvää lentolehtistä, lähes 10,000 sanomalehtiar-tikkelia vuodessa, piti yllä opettajataitoimistoa koko hyvällä menestyksellä, se järjesteli naisten päivän ohjelmistoja, ruoista ja lauluista alkaen, taistelu partiopoikailijetta vastaan ja järjesteli sosialistisia lasten kouluja. Valtioiden naiskirjeenvaihtajien kautta kansallinen naiskomitea ohjaili osastojen naiskomiteain toimintaa. Kun täten naisille yhtämitta lähetettiin aina uusia työsuunnitelmia ja kehoituksia kokousten pitämiseen sekä toivomuksia mistä kysymyksestä naiset niissä keskustelisivat, vieläpä neuvottiin miten keskustelun saa jännittäväksi jne., niin palkostakin naisten toiminta osastoissa pysyi vilkkaana sekä kehittyi aina enemmän luokkatietoiseksi. Nämä osastojen naiskomiteat olivat esim. New Yorkin puserotyöläisten lakossa suurena siveellisenä apuna ja aineellisenä avustajana. 35 osaston naiskomitean raportit osottivat niiden keränneen \$10,000 lakkovastusta.

Naiskomitean toinen raportti v. 1912 osotti, että suomalaiset ja saksalaiset naiset olivat toimineet parhaiten. Naiskomitean tarmokkaan ja tehokkaan työn ansioksi voitaneen lukea se että naisjäsenien lukumäärä sosialistipuolueessa oli v. 1912 noin 10 prosenttia koko jäsenmäärästä. V. 1915 se oli jo 16 prosenttia.

Kansallinen naiskomitea lakkautettiin myöhemmin, syytä, että kansalliskomitea käsitti sen toimivan eristävasti.

Naisten erikoltagitatsionista on paljon väitely meidänkin suomalaisten keskuudessa ja onhan siitä olemassa

+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
+ SUOSITTELEMME AJURI-
+ LIIKETTAMME!
+
+ Olemme aina valmiit paive-
+ lemaan teitä kaikenlaisella
+ ajuri- ja liikkeen alaan kuuluvalla
+ työllä.
+ SEABORG TRANSFER CO.
+ Puhelin 466 Astoria, Ore.
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+

NUX RAUTAPILLERIT
Ihmeellinen lääke yleiseen heikon-
tumiseen ja väsymyseen tunteeseen:
alakuoloisuus, pahat unet, hermostu-
minen, huono ruokahalu, heikko ruu-
ansulatus, umpitauti, pahanhajuinen
henki, paha maku suussa, pääntauti.
Nux Rautapilleri ylösrakentaa voi-
maa ja elinvoimaa.
Nux rautapilleri on varmasti taat-
tu. Täydellinen vydytys. Ellei, niin
saatte rahanne takaisin. Nux Rauta-
pilleri on ylöspantu lasipurkkiin 100
marjaa purkissa, hinta \$1.00 yhden
kuukauden hoito eli \$5.00 6 pulloa,
kuiden kuukauden hoito.
Saatavana ainoastaan
HELLBERGIN APTEEKISSA
Astoria, Ore.
Kirjevaihto voi tapahtua:
Hellbergs Drug Store,
279 W. Bond St., Astoria, Ore.
HUOMAUTUS! Tarvitessanne ap-
teekkilalle kuuluvaa tavaraa, voitte
tilata niitä samalla osotteolla. Mak-
san postikulut.